

Κλείσιμο Εργασιών Πρώτης Ημέρας

Θ. ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Είμαι μεταξύ των 1.242 που παρακολούθησαν το Συνέδριο από το Internet. Θυμάμαι ότι ο Νίκος Βουλγαρόπουλος, πέρσι και πρόπερι είχε την ευκαιρία να σχολιάσει πολλά από τα δρώμενα μαζί μου αφού κατάφερα να είμαι συνεχώς παρών στις εργασίες του Συνεδρίου. Φέτος του στέρψα αυτή την ευκαιρία, θα μου τα πει μαζεμένα κάποια άλλη στιγμή. Όλοι γνωρίζουμε ότι οι συνθήκες δεν είναι πάντα όπως τις θέλουμε. Αλλά, βρισκόμενος στο γραφείο μου και προετοιμάζοντας παράλληλα την ενημέρωση –το γνωστό μεσημεριανό briefing- και κάνοντας τις υπόλοιπες δουλειές της ημέρας, είχα την ευκαιρία να παρακολουθήσω πολλά από αυτά που ειπώθηκαν στο Internet. Δεν είναι στις προθέσεις μου να κάνω ανασκόπηση των όσων ειπώθηκαν.

Σχετικά με την πρώτη ενότητα με θέμα « Νέα Μέσα και Προσβασιμότητα» θα επιχειρήσω μια σύντομη αναφορά για όσους δεν κατάφεραν να παρακολουθήσουν τις ομιλίες.

Όλες οι αναφορές που έγιναν ήταν αρκετά ενδιαφέρουσες. Θα μου επιτρέψετε να ξεχωρίσω την πρόταση την οποία κατέθεσε ο Πρόεδρος του Συνεδρίου κ. Νίκος Βουλγαρόπουλος, για τα θέματα της φωνητικής υπαγόρευσης. Θυμίζω ότι το είχε επισημάνει και κατά τη διάρκεια του περσινού Συνεδρίου. Όμως το επανέλαβε με μεγαλύτερη ένταση. Προφανώς το έπραξε για να το καταλάβουμε καλύτερα. Τον ευχαριστούμε γι' αυτό. Αυτό, συνεπώς το οποίο πρέπει να κάνουμε είναι να αναλάβουμε πρωτοβουλίες με στόχο μια δημιουργική συνεργασία με τα Τεχνολογικά Ιδρύματα Ερευνών ώστε, να καταφέρουμε την καλύτερη δυνατή βελτίωση του συστήμα-

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΜΕ

τους. Άλλωστε ένα τέτοιο βελτιωμένο σύστημα υπάρχει στα Αγγλικά και Γαλλικά. Άρα μπορούμε να τα καταφέρουμε. Εκτιμώ ότι μια τέτοια εξέλιξη – βελτίωση του συστήματος υπαγόρευσης εννώ - θα εξυπηρετούσε την Δημόσια Τηλεόραση στην βελτίωση των προγραμμάτων της στο Prisma +, αλλά και σε άλλα προγράμματα που έχει πρόθεση να εντάξει στην έννοια της προσβασιμότητας. Σημειώνω αυτό το οποίο είπε ο κ. Δαρμής στην 1η ενότητα, για το ότι υπάρχει 84% ανεργία στο χώρο των ΑμεΑ. Επίσης ότι το κόστος των υπολογιστών ανάγνωσης ίριδας του ματιού, είναι όντως υψηλό, αλλά θα μείνω στο θέμα της ανεργίας. Όχι για να πω κάτι το οποίο θα χαϊδέψει αυτά. Γίνεται μια προσπάθεια και με προγράμματα που βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης. Δεν είναι όμως αυτό το Συνέδριο η κατάλληλη ευκαιρία για μια τέτοια συζήτηση. Δέχομαι να συζητήσουμε τα πάντα, αλλά η θεματολογία του Συνεδρίου είναι πολύ συγκεκριμένη. Θέλω επίσης να είμαι και εγώ πολύ συγκεκριμένος γιατί πιστεύω ότι έτσι μπορούμε να βοηθήσουμε, ώστε να έχουμε αποτελέσματα. Να ενισχύσουμε αυτό που λέμε προσβασιμότητα στα ΜΜΕ. Να «τσιγκλίσουμε» τους ανθρώπους των ΜΜΕ, ώστε να πετύχουμε έστω και 10 λεπτά περισσότερα την εβδομάδα, το μήνα, ή το χρόνο ποιοτικής ενημέρωσης για θέματα που αφορούν τα ΑμεΑ.

Στη 2η ενότητα η οποία μπήκε για πρώτη φορά φέτος με θέμα «Επικοινωνία και Αυτισμός», ακούστηκαν πολλές και ενδιαφέρουσες απόψεις. Δε θα μείνω στις ιδιαίτερες αναφορές που έκαναν τόσο η κ. Λαλιώτη, όσο η κ. Χαβιάρα και ο κ. Αλεξίου. Θα πω μόνο ότι κάποιες από τις προτάσεις που ακούστηκαν, νομίζω ότι πολύ εύκολα μπορεί να περιληφθούν στο E-Motion Picture, φιλμ ειδικά για τα άτομα με αυτισμό, σαν αυτά τα οποία αναφέρθηκαν για τη Σουηδία. Με ενδιαφέρον άκουσα και για την εκπομπή στο Prisma+ για τη συνέντευξη. Εγώ δυστυχώς δεν την είδα αυτή τη συνέντευξη. Μένω στα όσα μας είπε ο Νίκος Βουλγαρόπουλος, και τώρα και νωρίτερα το πρωί, που έκανε μια αναφορά, για το πόσο σημαντικός ήταν ο τρόπος της παρουσίασης ενός ανθρώπου με αυτισμό.

Η 3η ενότητα με θέμα «Παραολυμπιακοί Αγώνες και ΜΜΕ: Από την Αθήνα στο Πεκίνο», νομίζω ότι είχε να επιφυλάξει πολλά θετικά σχόλια και για τη δημόσια τηλεόραση.

Η 4η ενότητα με θέμα «Διεθνής εμπειρία» επίσης ήταν σημαντική. Θα συνιστούσα σε όσους έχουν ένα ιδιαίτερο ενδιαφέρον να διαβάσουν τα πρακτικά τα οποία θα εκδοθούν, γιατί διαπιστώνουμε ότι προβλήματα υπάρχουν και σε άλλες χώρες που είναι πολύ πιο μπροστά από εμάς σε τέτοιου είδους ζητήματα. Βεβαίως, αυτές οι χώρες έχουν προχωρήσει με αποτέλεσμα να λύνουν τα όποια προβλήματα γρηγορότερα από ότι εμείς. Άκουσα τα προβλήματα που υπάρχουν στην Αγγλία για το ότι η κυβέρνηση θέλει να εντάξει τα ΑμεΑ στον κύριο κορμό της παιδείας, αλλά υπάρχουν καθυστερήσεις. Άκουσα ότι στη Γαλλία υπάρχει νόμος ο οποίος υποχρεώνει τους επιχειρηματίες να προσλάβουν ΑμεΑ σε ποσοστό 6% του προσωπικού. Ότι στη Δανία αποφασίστηκε να υπάρχουν υπότιτλοι σε όλα τα δελτία ειδήσεων και να υπάρχει teletext. Teletext θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει και εδώ.

Η ΕΡΤ ξεκινάει κάτι καινούργιο στην ψηφιακή το οποίο ξεπερνάει την κλασική μορφή του teletext. Γίνεται ένας τόπος ευρείας ενημέρωσης για πάρα πολλά θέμα-

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

τα, αλλά ο υποτιτλισμός στα δελτία ειδήσεων είναι μια πρόκληση, η οποία ίσως, συνδυάζεται με την τεχνολογική ανάπτυξη την οποία αναφέραμε προηγουμένως για τη φωνητική υπαγόρευση.

Επίσης, όσον αφορά στις ΗΠΑ, μου άρεσε μια φράση που άκουσα από την Διευθύντρια Σπουδών Επικοινωνίας κ. Dalton ότι «όσο περισσότερο βλέπουμε ήρωες με αναπηρίες, τόσο περισσότερο πέφτουν οι φραγμοί». Τη λέω αυτή τη φράση γιατί έχουμε μια αντίφαση που αφορά την πραγματικότητα στην Ελλάδα, έτσι όπως παρουσιάζεται κυρίως, στα ιδιωτικά δίκτυα τηλεόρασης, με αφορμή τα όσα μας είπε ο κ. Μορώνης από την έρευνα. Ότι δηλαδή -και το γνωρίζουμε αυτό και από τις συζητήσεις που κάναμε τα τελευταία τρία χρόνια εδώ- τα Άτομα με Αναπηρία δεν επιθυμούν τη συναισθηματική προσέγγιση των θεμάτων ή εν πάση περιπτώσει την παραπάνω συναισθηματική προσέγγιση από αυτή που ισχύει και για όλους τους υπολοίπους ανθρώπους. Τα πρότυπα είναι συνήθως θετικά και βοηθούν στην κατεύθυνση, ώστε να λυθούν παρεξηγήσεις, αρκεί να μην είναι υπερβολική η γλώσσα των δημοσιογράφων, η οποία χρησιμοποιείται στα συγκεκριμένα ρεπορτάζ. Θα μου επιτρέψετε να μιλήσω για μια δική μου μικρή απογοήτευση. Έκανα αναφορά με άλλο τρόπο το πρωί ίσως, λίγο πιο κομψό στην εισαγωγική μου ομιλία. Πιάστηκε μάλιστα από αυτήν και ο Πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ και έκανε μια αναφορά. Παρότι εκδώσαμε ένα έντυπο από την αρχή που ξεκίνησε αυτή η προσπάθεια για τη γλώσσα που πρέπει να χρησιμοποιούν οι δημοσιογράφοι. Παρότι αυτό υπάρχει στην ιστοσελίδα μας, παρότι τώρα έχουμε εκδώσει και ένα δεύτερο φυλλάδιο και θα το διανεμήσουμε σε όλες τις δημοσιογραφικές ενώσεις και ελπίζω σε όσους περισσότερο δημοσιογράφους γίνεται. Δεν βλέπω το ενδιαφέρον το οποίο θα ήθελα, υποψιαζόμουν ή υποπετυόμουν ότι μπορεί να υπάρχει από την αρχή ένα τέτοιο ζήτημα.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, δεν σημαίνει ότι η μικρή αυτή απογοήτευση, τουλάχιστον για μένα, είναι και φραγμός για να συνεχίσουμε με την ίδια ζέση αυτό το οποίο ξεκινήσαμε εδώ και 2 χρόνια. Φέτος είναι ο τρίτος χρόνος σε αυτήν εδώ την αίθουσα. Οι περισσότεροι παρευρίσκονται και σήμερα όπως και πέρυσι και πρόπερσι. Ξεκινήσαμε, λοιπόν, μια προσπάθεια να πείσουμε ότι υπάρχει τρόπος ποιοτικής παρουσίασης των θεμάτων της αναπηρίας, να ενημερώσουμε αυτούς που δεν ξέρουν. Τον πρώτο χρόνο, χαρακτηριστικά είχα πει ότι εγώ ως δημοσιογράφος δεν ήξερα πώς να μιλήσω σε έναν άνθρωπο με αναπηρία, δεν ήξερα αν έπρεπε να τον χαιρετίσω και πώς, αν έπρεπε να απλώσω το χέρι μου, αν έπρεπε να μιλήσω με το γεμάτο κλισέ τρόπο, που είχα ακούσει και εγώ από τις διάφορες τηλεοπτικές εκπομπές στο παρελθόν. Πιστεύω ότι έχουμε μάθει. Έχω μάθει σίγουρα πάρα πολλά πράγματα σε αυτό το διάστημα. Για να απαντήσω με έναν άλλο τρόπο στο ερώτημα που έθεσε ο Στέλιος Κυμπουρόπουλος, θα μπορούσα να απαριθμήσω τις επτά δεσμεύσεις πρόπερσι, που έγιναν πράξη πέρυσι. Τις επτά δεσμεύσεις πέρυσι, που έγιναν πράξη στο μεταξύ διάστημα μέχρι φέτος κ.ο.κ. Αν διαβάσει κάποιος τα πρακτικά και οι παριστάμενοι έχουν ενδιαφέρον να το πράξουν, είναι βέβαιο ότι θα διαπιστώνουν πως όλα τα πράγματα τα οποία είπαμε, έγιναν πράξη, βήμα-βήμα.

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΜΕ

Η μεγάλη αλλαγή, όμως, δεν μπορεί να γίνει τόσο γρήγορα. Και δεν θα γίνει. Αναφέρθηκε σε αυτό που είχα πει πριν από δύο χρόνια ο Τάσος Σπηλιόπουλος, ο Πρόεδρος της ΕΤ-3 για τη δεκαετία. Μακάρι να είναι δεκαετία. Φοβάμαι ότι δεν θα είναι δεκαετία. Θα είναι πολύ μεγαλύτερο το χρονικό διάστημα εκείνο το οποίο θα χρειαστεί για να μάθουν όσο περισσότεροι συμπατριώτες μας αυτά που πρέπει να μάθουν για τα θέματα της αναπηρίας. Ίσως θα πρέπει να δούμε –και αυτό θα μπορούσε να είναι μια ιδέα, αλλά ξεφεύγει των ορίων αυτού του Συνεδρίου- τι γίνεται στα σχολεία. Δηλαδή, τι γίνεται στην εκπαιδευτική διαδικασία. Γιατί, εάν ένα παιδί στην τρυφερή ηλικία του δημοτικού και στη συνέχεια του γυμνασίου και του λυκείου δεν διδαχθεί ακόμα και αυτά τα οποία μπορεί να μας φαίνονταν αυτονόητα ή μπορεί να μας φαίνονταν αδιανόητα μέχρι χθες, τότε δεν θα τα μάθει ποτέ. Ίσως, λοιπόν, ένας τρόπος είναι η εκπαιδευτική διαδικασία.

Θα ήθελα να πω, για να απαντήσω στο συγκεκριμένο ερώτημα της κ. Άννας Παναγιωταρέα, ότι μετά το περσινό Συνέδριο, λίγες εβδομάδες μετά, είχα την τιμή να εισηγηθώ ένα νόμο στη Βουλή των Ελλήνων, ο οποίος ψηφίστηκε, ένα νομοσχέδιο τότε, νόμος τώρα, ο νόμος 3592. Ένας νόμος, που με τους συνεργάτες μου εργαστήκαμε σχεδόν δυόμισι χρόνια, παίρνοντας την ευρωπαϊκή εμπειρία σε μεγάλη λεπτομέρεια, κάνοντας τις απαραίτητες προσαρμογές στα ελληνικά δεδομένα και τις νέες συνθήκες για τη χώρα μας και αναφέρεται στη συγκέντρωση και την αδειοδότηση των ΜΜΕ. Εκεί υπάρχουν τουλάχιστον δύο προβλέψεις. Η μία είναι η χρονολογική, θα την έλεγα, ότι δηλαδή θα πρέπει να προβάλουν τα ιδιωτικά κανάλια ένα δελτίο καθημερινό, τουλάχιστον επτά λεπτών, σε νοηματική γλώσσα με αναγραφή υποτίτλων και τουλάχιστον ένα τετράωρο πρόγραμμα την εβδομάδα με αναγραφή υποτίτλων, από τη στιγμή που γίνει η αδειοδότηση και μετά. Ενδεχομένως κάποιος θα αναρωτηθεί, γιατί δεν το βλέπουμε να γίνεται πράξη. Και το δεύτερο που θεωρώ σημαντικό, είναι ότι η προσβασιμότητα ως έννοια μοριοδοτείται στην αδειοδότηση των καναλιών. Υπάρχουν, δηλαδή, μόρια που δίδονται στα κανάλια εκείνα, που θα κάνουν αίτηση για να πάρουν άδεια και τα οποία θα χρησιμοποιούν στοιχεία προσβασιμότητας στο πρόγραμμά τους.

Εξήγησα που στοχεύουμε και τι θα κάνουμε από εδώ και στο εξής για του χρόνου. Θεωρώ ότι είναι το πιο σημαντικό από όλα αυτό που ως ιδέα της Μαργαρίτας Παπαδά, της συνεργάτιδάς μου, υιοθέτησα αμέσως: Να δώσουμε, δηλαδή, σε κοινή διαβούλευση από τώρα στο Ίντερνετ τη θεματολογία να έρθουν εισηγήσεις, μέσα από το Ίντερνετ, ανθρώπων οι οποίοι θέλουν να συμμετέχουν, για να μπορέσουμε να διαμορφώσουμε επί πολύ συγκεκριμένων προβλημάτων, τη νέα προβληματική του επόμενου Διεθνούς Συνεδρίου. Επαναλαμβάνω ότι το Συνέδριο αυτό μένει στο χώρο των ΜΜΕ και της προσβασιμότητας. Δεν έχει φιλοδοξία να λύσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η αναπηρική κοινότητα, γενικά, μακάρι να μπορούσε. Προσπαθεί να επηρεάσει και να ευαισθητοποιήσει στο συγκεκριμένο χώρο, να βρει λύσεις, να δώσει ιδέες, να αλλάξει, ει δυνατόν, πράγματα. Αυτό που σας ανέφερα προηγουμένως για το νομοσχέδιο, ήταν απόρροια των συζητήσεων που είχαμε στο περσινό

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Συνέδριο. Δηλαδή, ένα μήνα μετά το τέλος του Συνεδρίου μας, ψηφίστηκε στη Βουλή των Ελλήνων ένας νόμος, ο οποίος περιείχε δύο από τα στοιχεία που είχαμε συζητήσει σε αυτή την αίθουσα και τα οποία έκρινε και η Βουλή των Ελλήνων ότι είναι σημαντικά και είναι αναγκαίο να περιλαμβάνονται σε νόμο. Είναι ένα βήμα και αυτό, όπως και κάποια άλλα βήματα που έγιναν.

Ο κ. Χρήστος Παναγόπουλος είπε προηγουμένως ότι πριν από δύο χρόνια αν συζητούσαμε, δεν υπήρχε τίποτα, τώρα υπάρχει κάτι. Ναι, υπάρχει κάτι στο χώρο των ΜΜΕ, ασχέτως αν αυτό το κάτι είναι κατά 99% στη δημόσια τηλεόραση και κατά 1% στην ιδιωτική τηλεόραση. Είναι πολύ πίσω η ιδιωτική τηλεόραση στα θέματα προσβασιμότητας. Αυτό το κάτι είναι μια πάρα πολύ καλή μαγιά, μια πάρα πολύ καλή αρχή, η οποία δεν πρέπει να παγώσει, δεν πρέπει να μας απογοητεύσει –το λέω και δυνατά για να το ακούω και εγώ- επειδή στο διάστημα αυτό δεν είδαμε την αλλαγή εκείνη που ίσως φανταστήκαμε, όταν με ενθουσιασμό ξεκινήσαμε πριν από δύο χρόνια.

Θα χρησιμοποιήσω τη φράση που καθ' υπερβολή χρησιμοποίησε ο Νίκος Βουλγαρόπουλος στο πρώτο Συνέδριο εδώ –και αν δείτε τα πρακτικά του βιβλίου θα τη βρείτε κάπου μέσα, μου άρεσε όμως- ο οποίος είπε ότι η αναπηρία ευωδιάζει. Θέλω λοιπόν να βρούμε εκείνα τα στοιχεία τα οποία, όχι μόνο λογικά, αλλά και συναισθηματικά, όχι μόνο συναισθηματικά αλλά και λογικά, θα μπορέσουν να επηρεάσουν, γιατί αυτό το στόχο έχουμε με αυτό το Συνέδριο, τους δημοσιογράφους, τους ανθρώπους των ΜΜΕ, να πειστούν, να μάθουν και να αλλάξουν κάτι. Να πάψει έστω ο υπότιτλος «Άτομα με ειδικές ανάγκες» και να μπει ο υπότιτλος «Άτομα με αναπηρία». Έστω και αυτό είναι κάτι. Είναι ένα σημαντικό βήμα σε σχέση με το χθες. Να πάψει –εγώ πείστηκα από το Συνέδριο και μετά, δεν είχα πειστεί στην αρχή- η λογική που ίσχυε μέχρι τότε για τους τηλεμαραθωνίους. Αν δει κανείς τα πρακτικά του πρώτου Συνεδρίου θα διαπιστώσει ότι μια από τις επτά δεσμεύσεις ήταν να γίνει ένας τηλεμαραθωνίος. Δέχθηκα κριτική, δέχθηκα επιθέσεις. Δεν θεωρώ ότι ο τηλεμαραθωνίος αυτός καθαυτός ως εργαλείο μας φταίει, όπως δεν φταίει το μαχαίρι. Το μαχαίρι μπορεί να το χρησιμοποιήσει κάποιος για να κόψει ψωμί, μπορεί να το χρησιμοποιήσει για να κάνει φόνο. Έχει σημασία πώς χρησιμοποιείς ένα εργαλείο. Ο τηλεμαραθωνίος ως εργαλείο δεν είναι κακό. Είναι ένα καλό εργαλείο, αρκεί να χρησιμοποιηθεί με ποιοτικό τρόπο που δεν υποτιμά κανένα από τα άτομα με αναπηρία. Δεν προκαλεί, εν πάση περιπτώσει, τα αισθήματα αυτά που λέγαμε προηγουμένως.

Ακούστηκαν πολλά για το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Επειδή γνωρίζω ότι το ΕΣΡ ως ανεξάρτητη Αρχή μπορεί να εκπροσωπείται μέσα στην αίθουσα από τον κ. Τσουράκη, που είναι ένα από τα επτά μέλη, αλλά δεν τοποθετείται δημοσίως –και θεωρώ δόκιμο τον τρόπο που έχουν ακολουθήσει μέχρι τώρα τα μέλη και ο Πρόεδρος- θα μιλήσω εγώ, όχι για να υπερασπιστώ τη δουλειά του, αλλά για να πω ένα-δύο στοιχεία τα οποία ίσως δεν είναι γνωστά. Δεν συμφωνώ με την ισοπεδωτική λογική, τι κάνει, δεν έχει κάνει τίποτα, δεν έχει επιβάλλει κυρώσεις, γιατί κυρώσεις σε κάποιες μεσημεριανές εκπομπές που αναφερθήκατε προηγουμένως, έχουν επι-

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΜΜΕ

βληθεί. Αρκεί να ανοίξετε το Ίντερνετ και να δείτε τι κυρώσεις έχουν επιβληθεί και σε ποιες εκπομπές. Μην κάνουμε αυτό που δεν θέλουμε να μας κάνουν. Μην δημιουργούμε εύκολες εντυπώσεις – πήρα για το τελευταίο παράδειγμα που ακούστηκε- για θέματα τα οποία ίσως δεν τα ξέρουμε και εμείς πολύ καλά ή ίσως επειδή δημιουργείται μια γενική εικόνα εις βάρος του ΕΣΡ, άντε να πούμε και εμείς μια ακόμα κουβέντα εναντίον του.

Ακούστηκε το πρωί από τον κ. Βαρδακαστάνη μια πρόταση να γίνει στο ΕΣΡ ξεχωριστό τμήμα, το οποίο να ασχολείται με τα θέματα των Ατόμων με Αναπηρία. Δεν ξέρω. Ας συζητήσει το ΕΣΡ αν νομίζει ότι πρέπει να έχει ειδικό τμήμα ή αν η υπάρχουσα σύνθεση του ΕΣΡ είναι αρκετή για να ασχοληθεί και με αυτό το θέμα, είναι ικανή ή όχι.

Εγώ θα επαναλάβω αυτό το οποίο σε άλλο λόγο είπε ο κ. Βαρδακαστάνης ότι μιλάμε για την ανθρώπινη ποικιλομορφία και όχι για τη διαφορετικότητα και ίσως, κ. Παπαδά, πρέπει να σταματήσουμε και εμείς να χρησιμοποιούμε τον όρο «διαφορετικότητα», εάν αυτή είναι η γενική τάση διεθνώς και να μιλούμε για την ανθρώπινη ποικιλομορφία. Να μη δημιουργούμε εμείς μικρές εστίες, οι οποίες ενώ αρχικά φαίνεται ότι υπερασπίζονται τα προβλήματά μας, τελικά μας περιθωριοποιούν. Η έννοια των όσων είπα πριν από δύο χρόνια -και επανέλαβα πέρυσι και θα επαναλάβω και φέτος, μακάρι να μην χρειαστεί να κάνουμε πολλά τέτοια Συνέδρια ακόμα- έχει βάση στο ότι ελπίζω να φθάσουμε κάποια στιγμή, ώστε η νοοτροπία όλων μας να είναι τέτοια που να αντιμετωπίζουμε όλοι τα άτομα με αναπηρία ως πολίτες της ίδιας κατηγορίας με τους υπολοίπους. Και επίσης, τα άτομα με αναπηρία να αντιμετωπίζονται και αυτά τους άλλους ως πολίτες ίσους με αυτούς.

Δεν θα πω περισσότερα για το ΕΣΡ. Η ανεξάρτητη Αρχή έχει τη δυνατότητα, την ικανότητα να υπερασπιστεί τον εαυτό της. Δεν χρειάζεται τη δική μου υπερασπιστική γραμμή. Απλώς, κάνω μια αναφορά, θεωρώντας ότι οφείλω από τη θέση που είμαι να εκφράσω τη γνώμη και γι' αυτό το θέμα.

Θέλω να ευχαριστήσω όλους όσοι βρίσκονται σήμερα εδώ. Να ευχαριστήσω όλους εκείνους που παρακολουθούν από το Ίντερνετ, μέχρι αυτή την ώρα, τις εργασίες του Συνεδρίου. Να πω ότι σε όλους βασιζόμαστε, περιμένοντας και για το επόμενο Συνέδριο περισσότερο υλικό, περισσότερες ιδέες, πιο συγκεκριμένες ιδέες, πιο συγκεκριμένο υλικό, για να μπορέσουμε να λύνουμε σιγά-σιγά προβλήματα ή να μπορούμε να διαμορφώνουμε σιγά-σιγά νοοτροπίες. Οι νοοτροπίες δεν διαμορφώνονται από το ένα Συνέδριο στο άλλο. Χρειάζονται πάρα πολλά χρόνια, χρειάζεται πάρα πολύ δουλειά, χρειάζεται πάρα πολύ υπομονή.

Από τη δική μου πλευρά και για όσα καιρό έχω την τιμή να βρίσκομαι στη θέση του πολιτικού υπεύθυνου, για το χώρο των Μέσων Ενημέρωσης, Υπουργού και η δουλειά και η υπομονή και η επιμονή στο στόχο θα είναι η ίδια με τη ζέση της αρχής εδώ και δύο-δυόμισι χρόνια περίπου όταν ξεκίνησε, πριν από το Συνέδριο κιάλας, το κανάλι Prisma + στη δημόσια τηλεόραση.

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Ευχαριστώ και πάλι όλους που συμμετείχατε. Ευχαριστώ τον Πρόεδρο του Συνεδρίου κ. Βουλγαρόπουλο για τη δουλειά που έκανε στο διάστημα αυτού του έτους με την κ. Παπαδά. Ευχαριστώ αυτή την ομάδα του πάνελ, όπως και τις υπόλοιπες.

Να θυμίσω ότι το Συνέδριο φέτος έχει ακόμη μια πτυχή. Αύριο συζητούμε για ένα πιο εξειδικευμένο θέμα, που αφορά τα παιδιά. Έχετε τα προγράμματα μπροστά σας. Ευπρόσδεκτοι όλοι να το παρακολουθήσετε και να συμμετέχετε. Θεωρώ ότι θα έχει, εξίσου ενδιαφέρουσες με τις σημερινές, παρεμβάσεις, ιδέες, προτάσεις, να προσφέρει στη δική μας εμπειρία, στη δική μας τη δουλειά.

Καλό σας απόγευμα.

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ